



2012-10-31

511-24408-2012
1265-215

Vår referens

Miljöavdelningen
Johan Johnmark
040 - 25 25 54

Enligt Sändlista

Fastställande av skötselplan för naturreservatet Frihult, Sjöbo kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen fastställer att skötselplanen, daterade den 31 oktober 2012, för naturreservatet Frihult i Sjöbo kommun ska gälla tills vidare.

Redogörelse för ärendet

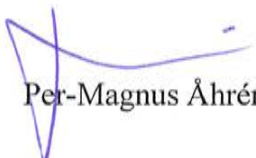
Länsstyrelsen har arbetat fram ett förslag till skötselplan för naturreservatet Frihult i Sjöbo kommun. Förslaget har remissbehandlats.

Skäl för beslut

Länsstyrelsen ska, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd (1998:1252) enligt miljöbalken m.m, fastställa en skötselplan för ett naturreservats långsiktiga vård.

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 2

Detta beslut har fattats av naturvårdsdirektör Per-Magnus Åhrén. I den slutliga handläggningen har även deltagit naturvårdshandläggare Johan Johnmark, föredragande.


Per-Magnus Åhrén


Johan Johnmark

Skötselplan

Naturreservatet Frihult

Sjöbo kommun
Skåne län

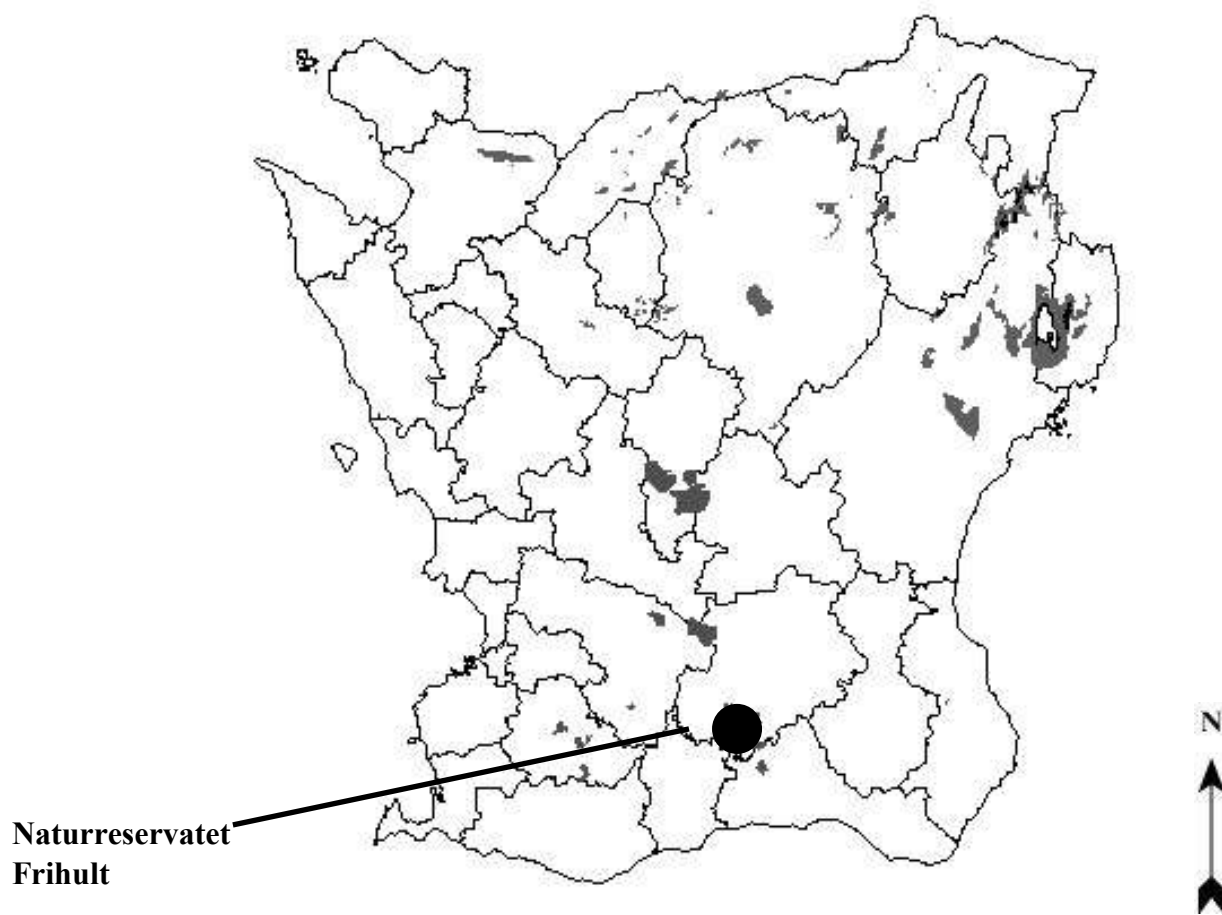


Miljöavdelningen
Johan Johnmark



Länsstyrelsen
Skåne

Diarienummer:	511-24408-2012
Beslutsdatum:	2012-10-31
Titel:	Skötselplan naturreservat Frihult
Utgiven av	Länsstyrelsen i Skåne län
Författare:	Johan Johnmark
Beställningsadress:	Länsstyrelsen i Skåne Län Miljöavdelningen 205 15 MALMÖ Tfn: 040-25 20 00 http://www.lansstyrelsen.se/skane
Copyright:	Innehållet i denna rapport får gärna citeras eller refereras med uppgivande av källan
Layout:	Länsstyrelsen i Skåne län
Tryckt:	Länsstyrelsen i Skåne län 2012
Omslagsbild:	Lökroda, foto Christer Persson



Översiktskarta med kommungränser och områdets läge. Skala cirka 1:1000 000.

Innehållsförteckning

1 Syftet med naturreservatet.....	5
2 Beskrivning av området.....	6
2.1 Administrativa data	6
2.2 Historisk beskrivning och nuvarande markanvändning.....	7
2.3 Områdets bevarandevärden	9
2.3.1 Biologiska bevarandevärden	10
2.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden	11
2.3.3 Intressen för friluftslivet	11
2.3.4 Intressen för forskning och utbildning	11
3 Planerad markanvändning och skötsel	11
3.1 Övergripande bevarandemål.....	11
3.2 Generella riktlinjer och åtgärder.....	11
3.2.1 Dammar	11
3.2.2 Hänsyn till lökgroda	12
3.2.3 Hänsyn till större vattensalamander.....	12
3.2.4 Hänsyn till klockgoda	12
3.2.5 Hänsyn till lövgroda	13
3.3 Skötselområden	13
4 Mål och åtgärder för skötselområdet.....	13
4.1 Skötselområde Dammar, cirka 0,5 hektar	13
4.1.1 Beskrivning.....	13
4.1.2 Bevarandemål	14
4.1.3 Skötselåtgärder	14
4.1.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna	14
4.1.5 Framtida eventuella åtgärder	14
4.2 Genomgång av dammar inom Frihultsområdet.....	15
4.2.1 Dammar - 10 eller fler spelande lökgrödor (baslokaler).....	15
4.2.2 Dammar - 5 till 10 spelande lökgrödor	16
4.2.3 Dammar - 1 till 5 spelande lökgrödor	16
4.2.4 Övriga dammar (som ej innehåller lökgroda, men som är viktiga för bl.a. större vattensalamander	17
4.2.5 Övriga dammar	17
4.3 Befintliga baslokaler för lökgroda inom naturreservatet.....	18
4.3.1 Damm nr 19, Rektangulära baslokalen (65-39).....	18
4.4 Dammar som bör åtgärdas så att de kan bli framtida baslokaler för lökgroda	19
4.4.1 Damm nr 14 Märgelgraven (65-34).....	19
4.4.2 Damm nr 22, Aldammen (65-186)	20
4.4.3 Damm nr 23, Vagnära vattnet (65-36).....	20
4.4.4 Damm nr 24, Granplanteringen (65-43)	21
4.4.5 Framtida nya dammar inom naturreservatet	21
4.5 Skötselområde Betesmark, cirka 37,2 hektar	22
4.5.1 Beskrivning.....	22
4.5.2 Bevarandemål	22
4.5.3 Skötselåtgärder	23
4.5.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna	24
4.6 Skötselområde Sumpskog, cirka 0,7 hektar.....	24
4.6.1 Beskrivning.....	24
4.6.2 Bevarandemål	24
4.6.3 Skötselåtgärder	24
4.6.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna	24
5 Friluftsliv och turism.....	25
5.1 Allmän inledning	25
5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns	25
5.3 Information	25
5.4 Parkering.....	25
5.5 Renhållning och sanitära anordningar	25
5.6 Stängsel.....	25
5.7 Nyttjanderätter.....	26

6 Jakt.....	26
7 Tillsyn.....	26
8 Dokumentation och uppföljning.....	26
8.1 Uppföljning av bevarandemål	26
8.2 Dokumentation av skötselåtgärder	26
8.3 Uppföljning av kostnader	27
9 Revidering av skötselplanen.....	27
10 Kostnader och finansiering.....	27
10.1 Ekonomisk utredning.....	27
10.2 Finansieringen av förvaltningen.....	27
11 Källor.....	28
11.1 Litteratur	28
11.2 Kartor	28
11.3 Muntliga kontakter.....	28
12 Utdrag ur fastighetsregistret	28

BILAGOR

- 1. Skötselområden och anläggningar**
- 2. Stängseldragningar**

1 Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara ett odlingslandskap som karaktäriseras av öppna betesmarker i kuperad terräng med stort inslag av fisk- och kräftfria dammar och spridda dungar med lövbärande träd och buskar. Naturreservatet ska innehålla biotoper som utgör en komplett och god livsmiljö för lökgroda, lövgroda, klockgroda, strandpadda, större vattensalamander och citronfläckig kärrtrollslända. Gynnsam bevarandestatus ska uppnås i området för förekommande arter som är listade enligt Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet). Området ska kunna användas för undervisning och som vetenskapligt studieobjekt.

Allmänhetens intresse för området ska främjas, utan att det påverkar områdets naturvärden negativt.

Syftet ska nås genom att:

- Fortsatt hävd av markerna,
- Underhålla, restaurera och nyskapa dammar och övervintringslokaler för groddjur,
- Upphöra med användning av kemiska bekämpningsmedel, avmaskningsmedel och konstgödselmedel,
- Skapa sandblottor och lämna tillfälliga betesfredade områden,
- Skapa bryn med bärande buskar och salix,
- Iordningställa informationstavla,
- Tillgängliggöra, även för rörelsehindrade, en damm för besökare,
- Gynna de i området förekommande rödlistade arterna.

Nya kunskaper om rödlistade arter och hotade naturtyper ska beaktas i den löpande skötseln av naturreservatet.

2 Beskrivning av området

2.1 Administrativa data

Namn	Frihult
Objektnummer	1018838
Skyddsform	Naturresevat
Beslutsdatum	2012-10-31
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen i Skåne län
Internationella åtaganden	-
Län	Skåne
Kommun	Sjöbo
Församling/socken	Blentarp
Vegetationszon	Nemoral zonen (sydsvenska lövskogsregionen)
Naturgeografisk region	7, Skånes sediment och horstområden
Biogeografisk region	Kontinental
Läge	Området är beläget ca 8 km syd-sydväst om Sjöbo
Kartblad	Topografiska kartan: 2D SV
Gränser	Området är markerat med heldragna linjer på kartan på sidan 6.
Koordinater	X 414070, Y6158088 (SWEREF 99)
Dikningsföretag	Ja
Fastigheter och markägare	Naturvårdsverket
Servitut och nyttjanderätter	Bifogas denna skötselplan
Arealer	Cirka 38,4 hektar varav ca 37,9 hektar land och cirka 0,5 hektar småvatten

EU-prioriterade arter (Annex II) som förekommer i Frihult

Citronfläckig kärrtrollslända, <i>Leucorrhinia pectoralis</i> Habitatdirektivet, bilaga 2 artkod 1042	Reproducerande
Större vattensalamander, <i>Triturus cristatus</i> Habitatdirektivet, bilaga 2 artkod 1166	Reproducerande
Klockgroda, <i>Bombina, bombina</i> Habitatdirektivet, bilaga 2 artkod 1188	Förekommande

Rödlistade arter enligt artdatabanken år 2010 och arter föremål för åtgärdsprogram

RE Nationellt utdöd	CR Akut hotad	EN Starkt hotad	VU Sårbar	NT Nära hotad	LC Livskraftig
------------------------	------------------	--------------------	--------------	------------------	-------------------

Fåglar:

Sånglärka, (*Alauda arvensis*), NT

Groddjur:

Lökgroda (*Pelobates fuscus*), NT (ÅGP-art)

Lövgroda, (*Hyla arborea*), LC (tidigare ÅGP-art)

Större vattensalamander, (*Triturus cristatus*), LC, (Natura 2000 art, EU prioriterad, ÅGP-art)

Växter:

Klockgentiana (*Gentiana pneumonanthe*), VU, (ÅGP-art)

Insekter:

Mjölfly, (*Eublemma minutata*), EN, 15 ex 2011

Violettkantad guldvinge, (*Lycaena hippothoe*), NT, 1 ex 2012

Ängsnätfjäril, (*Melitaea cinxia*), NT, 1 ex 2012

Allmän metallvingesvärmare, (*Adscita statices*), NT, 20 ex 2012

Sexfläckig bastardsvärmare, (*Zygaena filipendulae*), 10 ex NT

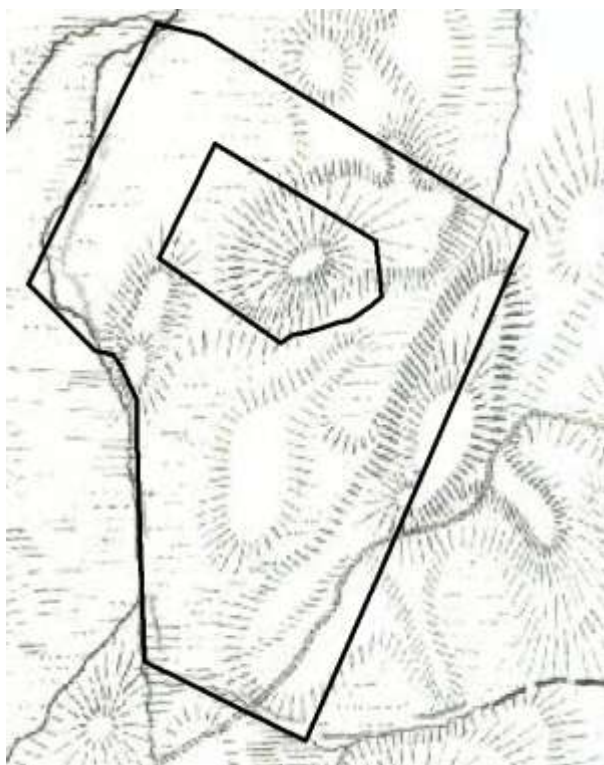
Bredbrämad bastardsvärmare, (*Zygaena lonicerae*), NT, 50 ex 2007

Torvfly, (*Calamia tridens*), NT

Hydrophilus aterrimus, NT, 1 ex 2008

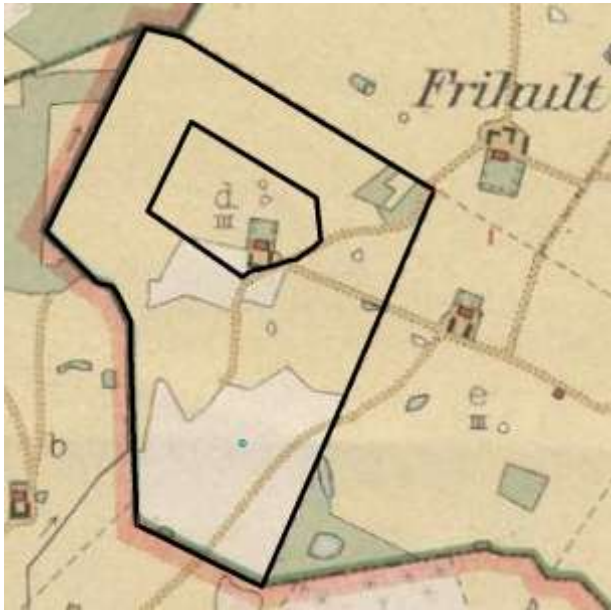
2.2 Historisk beskrivning och nuvarande markanvändning

Berggrunden i området består av sandsten och lerig kalksten. De överlagrande jordlagren är mäktiga och utgörs i ytan av morän, sand och torv. Området ingår i ett moränbacklandskap, bildat i dödis från den senaste nedisningen för cirka 16000 år sedan. Moränen överlagras delvis av sandiga issjö- och isälvsediment. Små torvmarker förekommer i sänkorna. Det faktum att sand förekommer rikligt i området är mycket gynnsamt för lökgrodan.



Rekognosceringskartan från åren 1812-1820. Kartan har georefererats.

Den Skånska rekognosceringskartan från åren 1812-1820 visar ett öppet trädöst landskap. Lövträd, troligtvis framförallt al, fanns längs Frihultsbäcken som ännu inte hade blivit rätad.



Den ekonomiska kartan från år 1915 visar att landskapet är helt trädlöst. Gula områden utgör åker, vita områden är betesmark och gröna områdena är hårdvallsängar. Notera att dagens alsumpskog i nordöst utgjordes av hårdvallsäng.



Flygbild från år 1940.

Flygbilden från år 1940 visar att landskapet i princip är helt trädlöst. Notera att åkerlapparnas begränsade storlek. Enbart delar av området nyttjades som betesmark. Flera av dammarna däribland nummer 19, 20 och 22 fanns, om än i begränsad storlek.



Ortofoto från år 2010. Notera att brukningsenheterna har blivit större.

Dammarna har ökat i både i antal och storlek. Ett tallplantage finns i sydöstra hörnet.

2.3 Områdets bevarandevärden

Frihult är av såväl nationellt som internationellt intresse att bevara och utveckla. Frihult omfattas av:

- **Riksintresse enligt 3 och 4 kap MB:** Området omfattas av riksintresse enligt 3 kap 6 § MB för naturvården (Klingavälsån), värdena utgörs av geovetenskap, odlingslandskap, vattendrag, sjö, mad vid sjö, ädellövskog. Vidare ingår området i ett större område som är utpekade som riksintresse enligt 4 kap 2 § MB (Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen).
- **Naturvårdsprogram:** Ungefär halva området ingår i ett större klass 2 område i länets naturvårdsprogram (klass 1 är den högsta och klass 4 den lägsta klassen).
- **Landskapsbildsskydd:** Hela området omfattas av landskapsbildsskydd.
- **Ängs- och hagmarksobjekt:** I området finns en större betesmark, vilken har värderats till ett klass 2 objekt (klass 1 är den högsta och klass 4 den lägsta klassen).
- **Habitatdirektiv lista 2 arter:** I området finns citronfläckig kärrtrollslända, större vattensalamander och klockgroda som är listade i bilaga 2 i habitatdirektivet, vilket innebär att de är särskilt prioriterade i det europeiska bevarandearbetet.

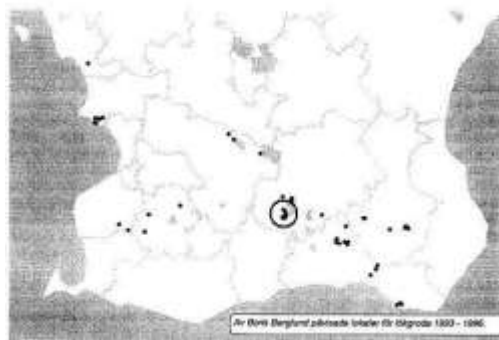
- **Åtgärdsprogramsorter:** Frihult utgör det viktigaste kärnområdet i Sverige för lökgröda. Naturvårdsverket har fastställt åtgärdsprogram för lökgrödans bevarande i landet. I området spelar årligen cirka 35 stycken lökgrödor, fördelade på cirka 10 dammar. I området finns även åtgärdsprogramsorten klockgröda (1 ex, den är på spridning in i området) och den tidigare åtgärdsprogramsorten lövgroda.

2.3.1 Biologiska bevarandevärden

Områdets biologiska värden består främst av det stora antalet lökgrödor som finns i men framförallt runt omkring i Frihultsområdet. Lökgrödan är ett av Sveriges mest hotade och sällsynta groddjur. Situationen var akut för ett decennium sedan, då hade arten minskat med 99% under de senaste 30 åren, från cirka 100.000 djur till mellan 450-850 djur. Därefter har åtskilliga dammar anlagts och en handfull reservat inrättats. Frihultsområdet utgör det viktigaste kärnområdet för lökgröda i Sverige.



Lökgröda



Lökgrödans utbredning i Sverige 1993-96, ringen markerar Frihultsområdet

Lökgrödan är en medelstor grodart med en maximal längd på ca 70 mm hos honor och 58 mm hos hanarna. Arten är nattaktiv och ligger nedgrävd under dagarna. Varje hona lägger ca 1000-2000 romkorn, som läggs i tjocka strängar i längder om 15-80 cm. Grodynglet är betydligt större än övriga groddjursyngel, längder på upp till 18-19 cm har rapporterats. Det vanliga är larv längder på 10-12 cm. Lökgrödans larv utvecklas sakta, 4-4,5 månad och under svala somrar och vid födokonkurrens kan ynglen övervintra och metamorfosera först året därpå. Ny metamorfoserade lökgrödor är 25-35 mm. Lökgrödan har fått sitt namn från den doft den avger när den känner sig hotad. De senaste årens inventeringar visar att det årligen finns cirka 100 – 175 spelande lökgrödor i Frihultsområdet. I Frihultsområdet finns också en population om cirka 300 spelande lövgrodor. Lövgrodan var tidigare hotad, men genom åtskilliga insatser har arten idag räddats. Vidare så finns det större vattensalamander, mindre vattensalamander, vanlig groda, åkergröda och vanlig padda inom området. Den större vattensalamandern är upptagen som en EU-prioriterad art, då den är mycket sällsynt nere på kontinenten. I Sverige är arten fortfarande vanlig och ska så förhoppningsvis förbli. Klockgrödor har planterats ut i omgångar i området. Den första utplanteringsvågen skedde under åren 1987-1991 med totalt 2.400 juveniler (små grodor). År 2003 planterades klockgröda ut på nytt med totalt 300 juveniler i tre dammar (nr 34, 36 och 37, som alla ligger utanför naturreservatet). Dessa dammar har visat sig vara mindre

lämpliga för klockgroda då de antingen innehåller ruda eller har lågt pH. Klockgrodan är på väg in i Frihultsområdet ifrån dammar som ligger sydväst om naturreservatet.

Ur botanisk synvinkel är bl.a. klockgentiana, en ÅGP-art och klassad som sårbar (VU) det mest iögonfallande som växer inom frihultsområdet. Klockgentiana växer inom naturreservatet vid damm 19 och 20.

De sandiga områdena i Frihult är synnerligen viktiga för lökgrodor och sandlevande insekter och skalbaggar. I syfte att gynna dessa arter bör solexponerade sandblottor skapas. På den sandiga marken bör tillfälliga betesfredade områden lämnas i syfte att gynna blommande växter, däribland hedblomster och ängsvädd som är en förutsättning för bl.a. sandbin och fjärilar. I området finns en rik fjärilsfauna som är kopplad till sandiga marker, däribland de rödlistade arterna mjölfly (EN) violettekantad guldvinge (NT), ängsnätfjäril (NT), allmän metallvingesvärmare (NT), sexfläckig bastardsvärmare (NT) och bredbrämad bastardsvärmare (NT).

2.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden

Inom området förekommer inga kända fornlämningar. Människan har dock haft en lång närvaro i området. Flintabearbetade föremål är funna i närområdet. Frihult finns skriftligt omnämnd från år 1514.

2.3.3 Intressen för friluftslivet

Frihultsområdet besöks av skolklasser, olika föreningar och privatpersoner. Busslaster kommer även ifrån Danmark. Antalet besökande till fastigheten Frihult 5:6 uppskattades för några år sedan av boende på fastigheten till cirka 4.000 personer per år.

2.3.4 Intressen för forskning och utbildning

Frihultsområdet besöks årligen av studenter inom kurserna fältfaunistik och biologisk miljöövervakning från Lunds Universitet. Studenterna genomför bl.a. räkning av spelande lövgrodor i ett stort antal dammar och andra projektarbeten.

3 Planerad markanvändning och skötsel

3.1 Övergripande bevarandemål

- Bevara och öka antalet lökgrodor i synnerhet och groddjur i allmänhet inom området.
- Främja allmänhetens intresse för området, utan att det påverkar områdets naturvärden negativt.

3.2 Generella riktlinjer och åtgärder

3.2.1 Dammar

De permanenta dammarna i naturreservatet ska underhållas på ett sådant sätt att de innehåller mycket (dock ej heltäckande) flytbladsvegetation. De ska vara vattenhållande året om och fria från fisk och kräfter. Bekämpning av bl.a. fisk kan ske med exempelvis nät eller med rotenon. Vattenkvaliteten ska vara sådan att reproduktion av bl.a. lökgroda

och större vattensalamander ej påverkas negativt (dvs låga halter av ammonium och nitrat). Hägn bör ej sättas upp runt dammarna, då det hindrar groddjuren att ta sig ner till vattnet, eftersom gräset växer sig tjockt på insidan av hägnet. Dammarna får ej skuggas av träd eller buskar. Norr om dammarna får gärna buskage och träd finnas. Då det gynnar lövgrodan och den större vattensalamandern.

3.2.2 Hänsyn till lökgroda

Antalet baslokaler bör öka genom att fler dammar restaureras och anläggs. Födosöksmiljöerna (betesmarkerna) bör innehålla mycket småkryp. Överdagnings- och övervintringsplatser bör skapas genom att mindre (5-20 m²) sandblottor anläggs.

3.2.3 Hänsyn till större vattensalamander

Fler övervintringsställen bör iordningställas.

Anläggande av större vatten bör prioriteras, upp emot 1000 m².



Övervintringsmiljö för större vattensalamander Större vattensalamander Foto Per Nyström

3.2.4 Hänsyn till klockgroda

Klockgrodor har planterats ut i omgångar i området. Den första utplanteringsvågen skedde i Frihultsområdet under åren 1987-1991 med totalt 2.400 juveniler (små grodor). År 2003 planterades den ut på nytt med totalt 300 juveniler i tre dammarna (34, 36 och 37 alla ligger utanför naturreservatet). Klockgrodan är under spridning och år 2012 har den första klockgrodan påträffats i området, damm nr 22. Två klockgrodor har också hörts i en damm som ligger sydväst om naturreservatet.



Klockgroda Foto Per Nyström

3.2.5 Hänsyn till lövgroda

Solexponerade björnbärssnår ska bevaras och utvecklas, med hänsyn tagen till befintliga floravärden. Det åligger förvaltaren att avgöra björnbärens utbredning. Mindre dungar av lövträd och solitärer bör tillåtas att komma upp, i synnerhet i områdets nordvästra del samt i den norra kanten av dammarna.



Spelande lövgroda i damm nr 22, Aldammen
Foto Per Nyström

3.3 Skötselområden

Naturreservatet har delats in i tre skötselområden.

1. Dammar
2. Betesmark
3. Sumpskog

4 Mål och åtgärder för skötselområdet

Sammanställning av skötselområden

Område	målareal/antal
Dammar	i dagsläget 11 stycken, cirka 0,5 hektar
Betesmark	cirka 37,2 hektar
Sumpskog	cirka 0,7 hektar

4.1 Skötselområde Dammar, cirka 0,5 hektar

4.1.1 Beskrivning

I dagsläget finns det 11 stycken dammar inom naturreservatet. Skötselplaneförfattaren har lagt stor möda vid att i för hela Frihultsområdet jämföra och tolka dels länsstyrelsens benämning av dammarna (65-nr + namn), dels Lunds universitets benämning av dammarna (löpnummer) samt markägarnas namn på dammarna.

För att underlätta kommunikation redovisas dammarna med det löpnummer som universitetet använder sig av. Namnet på dammarna följer, så långt möjligt, markägarnas

benämningar. Andra benämningar och länsstyrelsens 65-nr på dammarna redovisas inom parentes.

I Frihultsområdet finns det cirka 50 dammar. Det är just antalet och variationen av dammar som gör Frihultsområdet så speciellt. Lökgrodan spelade i 22 dammar i Frihultsområdet år 2006, varav sex stycken utgörs av baslokaler (med fler än 10 spelande hanar och där reproduktion sker). Den större vattensalamandern, finns ofta i samma vatten som lökgrodan. År 2006 fanns den i mer än 20 dammar i Frihultsområdet. Därutöver finns ett 10-tal dammar som varken nyttjas av lökgroda eller större vattensalamander, flera av dessa dammar är av temporär (tillfällig) karaktär eller hyser fisk (ruda). Rudan är tyvärr i princip omöjlig att få bort med rotenon, då den klarar nästintill syrefria förhållanden.

4.1.2 Bevarandemål

Antalet baslokaler för lökgrodan (10 eller fler spelande lökgrodor och där reproduktion sker) bör omfatta minst fem stycken dammar inom naturreservatet, därutöver bör lökgrodan årligen spela och reproducera sig i ytterligare fem dammar. Dammarna ska vara av permanent karaktär och solexponerade samt fria från fisk och kräftor. Den större vattensalamandern och lövgrodan samt klockgrodan bör finnas och reproducera sig i minst fem stycken dammar. De permanenta småvattnen ska underhållas på ett sådant sätt att de innehåller mycket (dock ej heltäckande) flytbladsvegetation. Arealen damm får öka på bekostnad av arealen betesmark.

4.1.3 Skötselåtgärder

Dammarna bör generellt hållas rena från buskar och sly i vädersträcken öster-söder-väster. Detta för att vattentemperaturen ska bli hög, vilket gynnar groddjuren. Bete (alternativt maskinell klippning med exempelvis trimmer) behöver ske runt dammen, hela vägen ner till vattenkanten. Betsdjurens antal bör anpassas efter dammens storlek, så att dammarna ej blir förorenade. Dammarna ska vara fisk- och kräftfria. I samband med restaureringar och nyanläggningar kan schaktmassor planas ut intill vattnen vid behov. Detta under förutsättning att marken utgörs/eller tidigare utgjorts av åkermark och där andra naturvårdsvärden saknas.

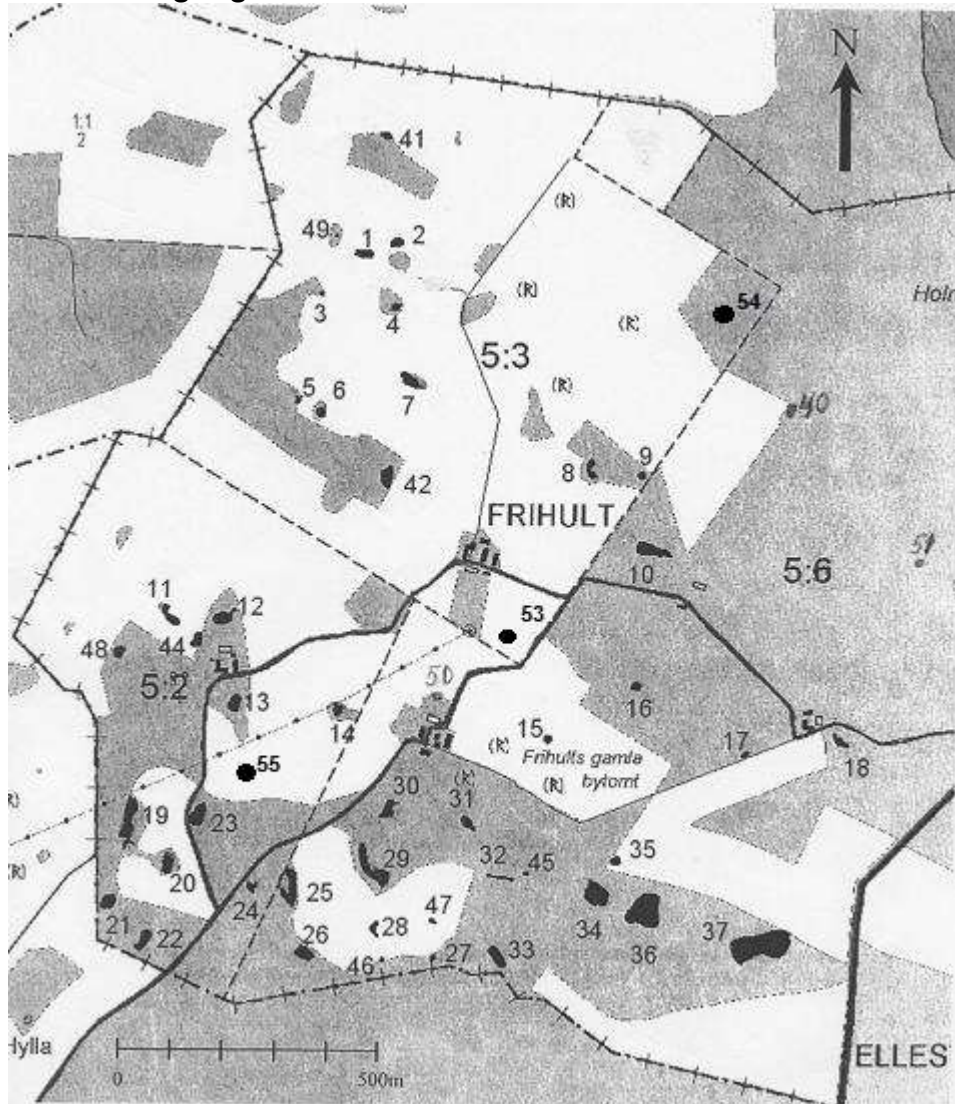
4.1.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna

Dammarna utgör optimala lekvattnen för lökgroda, större vattensalamander, lövgroda och klockgroda.

4.1.5 Framtida eventuella åtgärder

Om behov föreligger, efter det att befintliga dammar har restaurerats, får ytterligare dammar iordningsställas främst för lökgrodan.

4.2 Genomgång av dammar inom Frihultsområdet



Karta med numrerade småvatten i Frihultsområdet

Groddjurspopulationen i naturreservatet är beroende av utvecklingen i det övriga Frihultsområdet. Därav sker redovisning av samtliga dammar inom Frihultsområdet i denna skötselplan.

4.2.1 Dammar – 10 eller fler spelande lökgrödor (baslokaler)

Det är enbart damm nr 19 som ligger inom naturreservatet.

nr	namn
4	Damm 4 (65-293)
8	Norra vattnet (65-28)
12	Piledammen (trädgårdsdammen)(65-32)
19	Rektangulära baslokalen (65-39). Dammen är cirka 980 m ² .

- 30 Tallplanteringen (65-37). Dammen har rensats av naturskyddsföreningen. Själva tallplanteringen har tidigare gallrats, därefter bidrog stormen Gudrun till att glesa ut den ytterligare. Behov finns att gallra den ytterligare.
- 42 Damm 42 (65-287)

4.2.2 Dammar – 5 till 10 spelande lökgrödor

Det är enbart nr 14, 20, 22, 23 som ligger inom naturreservatet.

- | nr | namn |
|----|---|
| 7 | Helt igenvuxen mägerhåla (65-189). Dammen bör restaureras och träd i söder bör tas bort. |
| 14 | Mägergraven (65-34). Dammen är cirka 180 m ² . |
| 20 | Runda baslokalen (65-42), blodigel förekommer i dammen. Dammen är cirka 750 m ² . |
| 22 | Aldammen, (65-186). Dammen restaurerades år 1999 då alskogen avlägsnades. Ny lokal för lökgröda år 2000 och klockgröda 2012. Blodigel fanns i dammen år 2009. Hemvist för vattenskalbaggen <i>Hydrophilus atterrimus</i> (NT). Dammen bör fördjupas ytterligare. Dammen är cirka 900 m ² . |
| 23 | Vägnära vattnet (65-36). Buskar som förhindrar solinstrålning från öster-söder bör tas bort. Dammen är cirka 100 m ² . |
| 37 | Svarta dammen (Naverödsjärret) (65-48). Namnet kommer ifrån den färg vattnet i dammen har. Dammens pH är under 6.0. Reproduktion av lökgröda sker ej i dammen. Dammen har aldrig blivit rensad och har alltid hållit vatten. |

4.2.3 Dammar – 1 till 5 spelande lökgrödor

Det är enbart damm nr 21 och 24 som ligger inom naturreservatet.

- | Objekt nr | namn |
|-----------|--|
| 3 | Lilla mägergraven (65-25) |
| 5 | Frihult damm nr 5, (65-294). Grävdes ur år 2001. Träd och buskar i dammens västra del avverkades 2012. |
| 6 | Frihult damm nr 6 (65-295). Ny lokal för lökgröda år 1999. |
| 9 | Nypondammen (65-230). Grävdes ur år 2001. |
| 10 | Rohlinska dammen (65-188). Rensades och fördjupades av naturskyddsföreningen år 1995. Rensad av markägaren år 2005. Vart tredje år rensas delvis sly och träd runt dammen. Fler träd och buskar bör avlägsnas i den sydöstra delen för att dammen ska bli solbelyst. |
| 11 | Tidigare två dammar (65-264 och 65-286) som blivit ihopgrävda. Blodigel fanns år 2009 i dammen |
| 15 | Norra åkerdammen. Grävd år 2000 av naturskyddsföreningen. |
| 18 | Grävda dammen (65-67). Vid anläggandet år 2001 kom trädrester (svartek) upp. Dammen har ett utlopp till Naverödsbäcken. Kanterna är lite svaga. Småspigg förekommer. |
| 21 | Flacka gräsdammen (65-46). Dammen är cirka 560 m ² . |
| 24 | Granplanteringen (65-43). Granplanteringen avverkades vid år 2000. Rönjning av buskar och träd har skett år 2010. Reproduktion av lökgröda sker i dammen. Ätlig gröda påträffades i dammen år 2011. Dammen är cirka 230 m ² . |

- 28 Södra åkerdammen (65-187). Grävdes av Naturskyddsföreningen år 1995, fördjupades år 2000. Dammen har kristallklart vatten och är bevuxen med vattenmöja och gäddnate.
- 31 Svandammen (Gräsdammen) (65-38). Rensad och fördjupad av naturskyddsföreningen år 2000. Blodigel fanns i dammen år 2009.
- 44 Damm NV om boningshuset på Frihult 5:2 (65-265). Ny lokal för lökgröda år 2006, med 3 spelande hanar. Blodigel fanns i dammen år 2009. Dammen bör fördjupas, då den årligen torkar ut.

4.2.4 Övriga dammar (som ej innehåller lökgröda, men som är viktiga för bl.a. större vattensalamander)

- 17 Källan (Krikondammen) (65-35). Bredvid dammen finns en naturlig källa som nyttas som vattentäkt. Dammen är rensad av naturskyddsföreningen år 2000. Överskottsvattnet rinner till damm nr 18.
- 29 Vinkeldammen (Vindlande dammen) (65-40) Grävdes på 1970-talet. Vallarna utjämnades år 1995. Ruda finns i dammen.
- 34 Kräftdammen (Västra tvillingkärret) (65-45). Flodkräfta och ruda finns i dammen. Dammen har rensats två gånger. Blodigel fanns i dammen år 2009.
- 36 Östra tvillingkärret (65-47). Det finns dammusslor och ruda i dammen. Dammen har rensats två gånger, en gång har dammen varit helt uttorkad. Blodigel fanns i dammen år 2009.

4.2.5 Övriga dammar

Inom naturreservatet ligger enbart damm nr 13 och 48.

- 1 Västra dammen på den sandiga höjden, brukar torka ut i juni. Fördjupades år 2012.
- 2 Östra dammen på den sandiga höjden, brukar torka ut i juni. Fördjupades år 2012.
- 13 Frihult (65-33). Damm med ö. Ön bör grävas bort, då buskar och träd växer på den. Dammen är täkt med andmat.
- 16 Alkärrsdammen
- 25 Skrotdammen (Rensade vattnet) (65-44). Rensad år 1990 och ett par år senare av naturskyddsföreningen. Djur kan ej beta vid dammen då dammen tidigare har varit byns soptipp. Dammen är svåravlyssnad då den har rikligt med undervattensvegetation och trådformiga alger. De sistnämnda indikerar hög näringshaltsbelastning. Sly bör tas bort i den östra kanten.
- 26 Skogstjärnen, en smal remsa rensades år 1990.
- 27 Litet temporärt vatten omgärdad av al.
- 32 Grandammen. Anlagd av Naturskyddsföreningen, dammen har rensats en gång.
- 33 Hemliga dammen Grävd år 1970. Dammen är försedd med vattenlås så att fisk ej ska kunna ta sig upp i dammen från Sövdesjön. Gädda och abborre finns enligt uppgift i dammen (Per Nyström). Granen bör tas bort.
- 35 Fågelbärskorran (65-41), torkar ut på sommaren.
- 40 "Vattningshållet" Anlagd år 1970, rensad två gånger. Dammen har förbindelse med Sövdesjön. Abborre finns i dammen.

- 41 Fårahagedammen
- 45 Korra söder om Frihults gamla tomt
- 46 Bäckens från Skogstjärnen svämmas ut i mindre vattensamling
- 47 Korra väster om granplanteringen
- 48 Temporärt vatten som är i stort behov av att restaureras, vissa år förekommer lövgroda i dammen. Dammen har en potential till att bli kring 1100 m².
- 49 Temporärt vatten.
- 50 Kurts damm. Håller inte alltid vatten.
- 51 Ängakällan, Här har funnits en stensättning så att djuren kan dricka.
- 53 Tomas damm, grävd 2012.
- 54 Madeleines damm grävd 2012.
- 55 Naturskyddsföreningens damm, anlagd hösten 2012.
- 56 Nya baslokalen, anläggs hösten 2012.

4.3. Befintliga baslokaler för lökgroda inom naturreservatet:

4.3.1 Damm nr 19, Rektangulära baslokalen (65-39)



Vattnet är cirka 980 m² meter och grävt i en naturbetesmark. Antalet spelande lökgrodor har varierat kraftigt under åren. Signalkräftor och guldfisk finns i vattnet. Dammen saknar dock lämpligt bottensubstrat för kräftor. Det fanns år 2002 också rikligt med småspigg i dammen. Spiggen har kommit in efter år 1999 då dammen elfiskades och några spiggar ej påvisades. Träd och buskar i öster och söder bör röjas bort och uppläggas som vinterhabitat för större vattensalamander i närområdet. Kräftor och fisk måste tas bort. Dammen kommer att restaureras hösten 2012 då den dels kommer att grävas ur, dels kommer försök att göras för att bli av med kräftor och fisk.

Groddjurspopulationer i Rektangulära baslokalen (65-39)

År	Antal spelande Lökgrodor	Antal spelande Lövgrodor	Reproduktion Lökgroda	Reproduktion Lövgroda	Större Vattensalamander
1992	0	-	-	-	-
1993	>40	-	-	-	-
1994	3	-	-	-	-
1995	60	-	-	-	-
1996	6	-	-	-	-
2000	-	ca 30	-	ja	ja
2001	-	9	-	-	ja
2002	15	ca 20	ja	ja	-
2003	-	>10	-	ja	-
2004	20	-	ja	-	-
2006	-	4	-	-	-
2009	20				
2010					
2011	2				
2012					

Dessutom vanlig groda, åkergroda, vanlig padda och mindre vattensalamander.

4.4 Dammar som bör åtgärdas så att de kan bli framtida baslokaler

Fler dammar bör iordningställas än vad bevarandemålet anger, med anledning av att det kan ske oönskade händelser, dels med de redan befintliga baslokalerna dels med de kommande iordningsställda baslokalerna. Det kan komma in fisk, kräftor eller annan händelse som tillfälligt eller permanent slår ut en baslokal. Två ny dammar grävs därför hösten 2012, varav den ena (i närheten av damm nr 19) bedöms kunna bli en ny baslokal.

4.4.1 Damm nr 14, Mägelgraven (65-34)



Dammen är cirka 180 m². Kanterna på dammen utgörs bl.a. av rivningsavfall, dessa bör avlägsnas och dammen bör förstöras. Rójning av uppväxande sly måste ske.

4.4.2 Damm nr 22, Aldammen (65-186)



Dammen är cirka 900 m² och bör fördjupas ytterligare. Skuggande träd i öster, söder och väster bör tas bort.

4.4.3 Damm nr 23, Vagnära vattnet (65-36)



Dammen är cirka 100 m². Buskar som i öster, söder och väster måste tas bort. Dammen ska ingå i en betesfälla.

4.4.4 Damm nr 24, Granplanteringen (65-43)



Dammen har röjts fram hösten 2010 och är cirka 230 m². Om någon damm ska göras tillgänglig för rörelsehindrade bör det vara delar av denna damm. Ätlig groda har påträffats för första gången år 2011 i dammen.

4.4.5 Framtida nya dammar inom naturreservatet

Det bör finnas en beredskap och möjlighet att anlägga eller restaurera ytterligare vatten inom naturreservatet. Framförallt i den norra delen. Med start i oktober månad år 2012 anläggs två nya dammar. Den ena heter damm 55 Naturskyddsföreningens dammen den andra benämnd nr 56 Nya baslokalen (grävningar pågår inom hela Frihultsområdet). Vid arbete invid eller under kraftledningsgata gäller elsäkerhetsföreskrifter. Kontakt ska tas med ledningsinnehavaren.



Damm nr 55 anlagd oktober 2012 och bekostad av Naturskyddsföreningen
Foto Per Nyström

4.5 Skötselområde Betesmark, cirka 37,2 hektar

4.5.1 Beskrivning

Betes- och slåttermarker med inslag av dammar. Det finns både sandiga betesmarker, med sandblottor och betesmarker på kärrjordar. Merparten av betesmarkerna har nyttjats som åker i modern tid, varför floran för området som helhet inte är särskilt artrik. Vissa delar av naturreservatet har troligen nyttjats som naturbetesmark under lång tid med resultatet att floran är rik med bl.a. klockgentiana. Dessa marker är även rika på insekter, däribland ljungsandbi och kamgräsfjäril, men också mjölfly EN (15 ex år 2011) och bredbrämad bastardsvärmare NT (50 ex år 2007) och en rad andra rödlistade insekter. Bete sker med nötkreatur. Betesmarkerna nyttjas även av groddjuren för födosök och lökgrodan gräver ner sig i den sandiga marken. Groddjur är beroende av bl.a. insekter och maskar för sin överlevnad. Användandet av avmaskningsmedel (avermectiner eller liknande) medför i sin värsta form att komockorna innehåller så mycket gift att de inte bryts ner av insekter med följd att groddjuren får svårare att finna föda.



Sexfläckig bastardsvärmare (NT). Foto Per Nyström Bredbrämad bastardsvärmare (NT) och allmän metallvingesvärmare (NT) Foto Per Nyström

4.5.2 Bevarandemål

Öppen betesmark med inslag av dammar, enstaka träddungar och snår, främst av björnbär. Området ska utgöra en fullgod livsmiljö för groddjur i synnerhet lökgroda. Där förutsättningarna finns ska de floristiska värdena vara höga. De floristiska värdena ska få expandera i området. Särskild hänsyn ska tas till områdets pollinatörer. Skötselområde dammar får öka på bekostnad av skötselområde betesmark. Hänsyn ska tas till befintliga naturvärden när nya dammar anläggs. För området som helhet bör minst ett 20-tal sandblottor (5-20 m² stycket) finnas.



Målbild betesmark, rikt blommande marker med sandblottor och träddungar och mindre snår, främst av björnbär.

4.5.3 Skötselåtgärder

Bete eller slåtter bör ske årligen. Merparten av marken bör vara väl avbetad efter betessäsongen. Ur biologisk mångfalds synpunkt gör det inget om inte all mark är välavbetad efter betessäsongens slut. Förbuskning av markerna får ej ske i någon större omfattning. Björnbärssnår gynnar lövgrodan, snåren bör bevaras och tillåtas expandera helst fläckvis. Björnbärssnåren får ej ”ta överhand”. Enstaka lövträd eller lövträdsgroddor ska få växa upp för att gynna lövgroda, där de ej motverkar solinstrålningen till dammar eller värdefulla floristiska områden. Synnerligen lämpligt område för lövträdsgroddor är på kärjorden i naturreservatets nordvästra del. Sandiga partier bör periodvis betesfredas i syfte att gynna blommande växter vilka bl.a. sandbin och fjärilar är beroende av. Inom naturreservatet bör fyra stycken betesfällor skapas, se bilaga betesfällor. Bete inom det sandiga partiet i betesfälla ”Södra” och ”Norra” bör alternera mellan åren i syfte att gynna växternas frösättning och pollinatörer. Möjligen kan ett mycket sent betespåsläpp ske med start tidigast 15 augusti. Den markanta höjdryggen inom fastigheten Frihult 5:2 bör svedjas vart tredje till femte år och därefter efterbetas. Ett av tre år bör även denna kulle vara betesfredad. Sandblottor, cirka 5-20 m² får skapas vid behov i området.

Stängselgenomgångar ska uppsättas för att underlätta framkomligheten för det rörliga friluftslivet. Det åligger förvaltaren att avgöra stängselgenomgångens placering. För att minska barriäreffekterna mellan fastigheterna Frihult 5:2 och 5:6 bör tallplantaget glesas ut till en sådan grad att den får karaktär av hagmark. Enstaka säregnet vuxna tallar bör stå kvar. Ett 10-tal grova tallstockar bör ligga kvar solbelysta inom området. Några stockar och ris bör uppläggas i två-tre högar emot fastighetsgränsen i söder i syfte att skapa övervintringsplatser för salamandrar. Resterande träd får saluföras. Fem till 10 mindre sandblottor bör skapas här. I områdets norra del, öster om damm nr 12 finns en paddock med belysning. Belysningen bör plockas bort och det bör undersökas om det är lämpligt att anlägga en damm där paddocken ligger.



Sandblottor är viktiga för den biologiska mångfalden i området.

Även små björnbärssnår har stor betydelse för bl.a. lövgrodan.

4.5.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna

Området kommer att bibehålla sin öppna karaktär. De floristiska, faunistiska och mykologiska värdena kommer att öka.

4.6 Skötselområde Sumpskog, cirka 0,7 hektar

4.6.1 Beskrivning

Skog, i dagens mening, har inte förekommit sedan mycket lång tid tillbaka i Frihultsområdet. Möjligen var området skogsklätt under 15-1600 talet. Träd har dock alltid funnits i området. På rekognosceringskartan från tidigt 1800-tal så syns ett glest trädbestånd utmed bäckarna i Frihultsområdet.

4.6.2 Bevarandemål

Flerskiktad sumpskog som är rik på död ved.

4.6.3 Skötselåtgärder

Sumpskogen bör gallras så att ökad grovnad uppnås. Detta ska främst ske genom att ringbarkning av träd. Ringbarkningen bör ske återkommande, för kontinuerligt tillföra död ved. All död ved bör ligga kvar i sumpskogen. Vid arbete invid eller under kraftledningsgata gäller elsäkerhetsföreskrifter. Kontakt ska tas med ledningsinnehavaren.

4.6.4 Konsekvenser av skötselåtgärderna

Lövgrodorna och den större vattensalamandern kommer att få ett bra födosöksområde. Den större vattensalamandern kommer också få ett bra övervintringsområde. Andelen grova träd kommer att öka med tiden.

5 Friluftsliv och turism

5.1 Allmän inledning

Många människor är intresserade av grodor, såväl entusiaster som den bredare allmänheten. Åtskilliga naturskyddsföreningar har ”grodkonsert i maj” på vårschemat. I Sverige finns det 13 groddjursarter, varav 8 med säkerhet finns i Frihult, två arter har goda chanser att åter-/eller etablera sig i området. Frihult är ett relativt tätortsnära område som lämpar sig väl för att informera om groddjur, anordna exkursioner till etc. Det är viktigt att allmänheten styrs till de delar av Frihultsområdet som lämpar sig för besök, både med beaktande av de boendes integritet, betesdjur och groddjuren. Trafiken inom området bör begränsas i största möjligaste mån. Lämpligen iordningställs en brygga ut i någon damm, förslagsvis nummer 24, för att människor lättare ska kunna höra och möjligen se grodorna, utan att störa dem.

5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsutmärkning ska utföras enligt anvisningar från naturvårdsverket.

5.3 Information

En informationsskylt (inklusive skyltställ) om naturreservatets värden och som innehåller information om groddjur i allmänhet sätts upp vid parkeringsplatsen. Skylten ska underhållas och uppdateras vid behov.

5.4 Parkering

En parkeringsplats för 2-3 bilar bör anläggas direkt till höger när man kommer in i området (där det gamla garaget står idag).

5.5 Renhållning och sanitära anordningar

Mot bakgrund av bristande resurser kommer det i dagsläget inte att placeras ut några soptunnor eller andra sanitära anordningar.

5.6 Stängsel och färist

Stängsel behövs i område både för att hålla betesdjur inne och för att hålla vildsvin och grävling ute. Vildsvin och grävling äter groddjur och stora flockar vildsvin finns i Frihultsområdet. Dessa flockar utgör ett allvarligt hot mot de nattaktiva groddjuren. Hela naturreservatet behöver omgärdas av ett vildsvins- och grävlingssäkert stängsel. För att djuren inte ska kunna ta sig in via vägarna bör dessa förses med färist (3 stycken).

Det finns cirka 4500 meter befintligt användbart stängsel i naturreservatet. Det finns också cirka 270 meter gammalt oanvändbart stängsel som bör tas bort. Nystängsling inom området berör cirka 1600 meter. Framtida stängselstolpar bör vara av ek. Detta som ett led i att bevara kulturmiljön i området och underlätta för lavar som lever på död ved.

5.7 Nyttjanderätter

Drift och underhåll av nyttjanderätter och servitut genomförs och bekostat av respektive nyttjanderrättsinnehavare.

6 Jakt

Föreskrifterna C4, C7 och C10 gäller ej för innehavare av jakträtten inom naturreservatet vid jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagsstiftningens bestämmelser.

Jakt på vildsvin och grävling ses som mycket positivt, då vildsvin och grävling ofta medför en mycket negativ utveckling för groddjur.

7 Tillsyn

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för området

8 Dokumentation och uppföljning

8.1 Uppföljning av bevarandemål

År 2020 bör följande mål ha nåtts.

- Minst 5 dammar ska fungera som baslokaler för lökgrodan, därutöver bör lökgrodan spela och reproducera sig i minst 5 dammar. I området bör minst 100 spelande lökgrodor finnas.
- Den större vattensalamandern, lövgrodan och på sikt klockgrodan bör finnas och reproducera sig i 5 dammar.

Vart 10:e år:

Översyn av gränsmarkeringen,

Tillse att det inte förekommer invasiva träd- och buskarter inom naturreservatet,

Uppföljning av groddjurspopulationens utveckling i området, gäller i synnerhet lövgroda, större vattensalamander och klockgroda samt ätlig groda.

Vart 5:e år:

Tillse att dammarna, i synnerhet för lökgroda uppfyller sitt syfte,

Uppföljning av floravärdenas utveckling i betesmarken,

Vart annat år:

Uppföljning av groddjurspopulationens utveckling i området, gäller i synnerhet lökgroda,

En gång per år:

Tillse att skyltarna är hela och rena samt att informationen är uppdaterad,

Tillse att eventuella anläggningar är funktionsdugliga.

8.2 Dokumentation av skötselåtgärder

- Uppsättning och underhåll av gränsmarkeringar och skyltar.
- Utförda skötselåtgärder inom respektive skötselområde.
- Nyanläggning och underhåll av dammar,
- Anläggande och underhåll av parkeringsplats.

8.3 Uppföljning av kostnader

Förvaltaren ansvarar för detta.

9 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare vad gäller i planen angivna mål och riktlinjer. De åtgärder som anges i planen inom ramen för givna riktlinjer skall ses över om uppföljningen av kvalitetsmålen visar att en översyn är nödvändig eller i övrigt när det är påkallat.

10 Kostnader och finansiering

10.1 Ekonomisk utredning

Förvaltaren gör en ekonomisk utredning avseende statens kostnader och intäkter för förvaltningen.

10.2 Finansiering av förvaltningen

Förvaltaren ansvarar för:

- upprättande och revidering av skötselplan,
- utmärkning och underhåll av naturreservatets gränsutmärkning (cirka 2700 meter).
- tillverkning och underhåll av informationsskylt om naturreservatet (1 styck) inklusive information om groddjur i allmänhet.
- genomförande av skötselåtgärderna,
- nyanläggning av stängsel och stängselgenomgångar,
- anläggande av vildsvins- och grävlingssäkert stängsel runt naturreservatet, inklusive färister (3 stycken) vid infarterna,
- anlägga parkeringsplatser för 2-3 bilar
- underhålla befintliga dammar,
- vid behov skapa sandblottor,
- övervakning av groddjurens utveckling,
- uppföljning av skötselåtgärderna.
- tillsyn av naturreservatet.

Ytterligare åtgärder som bör vidtas men där ansvar/ ev bekostar ej ännu är utpekade:

- anläggande av nya dammar

Arrendator ansvarar och (ev. bekostar):

- bete med nöt och eller hästar samt djurtillsyn,
- underhåll av stängsel,
- ev underhåll av samt abonnemangs- och elförbrukningsavgift för elstängselaggregat,

11 Källor

11.1 Litteratur

- Länsstyrelsen i Skåne län Projekt Lökroda 1993-1996, Boris Berglund, meddelande nr 98:9
- Naturvårdsverket, Åtgärdsprogram för bevarande av lökroda, ISBN 91-620-8069-5.pdf
- Artobservationsnätet år 2000-2006
(<http://kristianstad.snf.se/arter/2006/obsar2006.html>)
- Inventering av grus och alternativa material i Malmöhus län, Del 3: Sydöstra området, Länsstyrelsen i Malmö hus län meddelande nr 1991:4
- Åtgärdsplan för hotade amfibier i Frihult, status och utvecklingsmöjligheter för främst lökroda. Christian Reslow, vattenvård år 2006, Examensarbete i miljövetenskap, Lunds universitet.

11.2 Kartor

- Skånska Rekognosceringskartan från 1812 (IV. Ö. 207), Krigsarkivet
- Ekonomiska kartan från 1915, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Flygbild från 1940, Lunds universitet
- Övriga kartor och bakgrundskartor, Lantmäteriet. © Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

11.3 Muntliga kontakter

Madeleine och Bertil Rohlin, Närboenden

Tomas och Ann Persson, Arrendatorer hos Rohlin

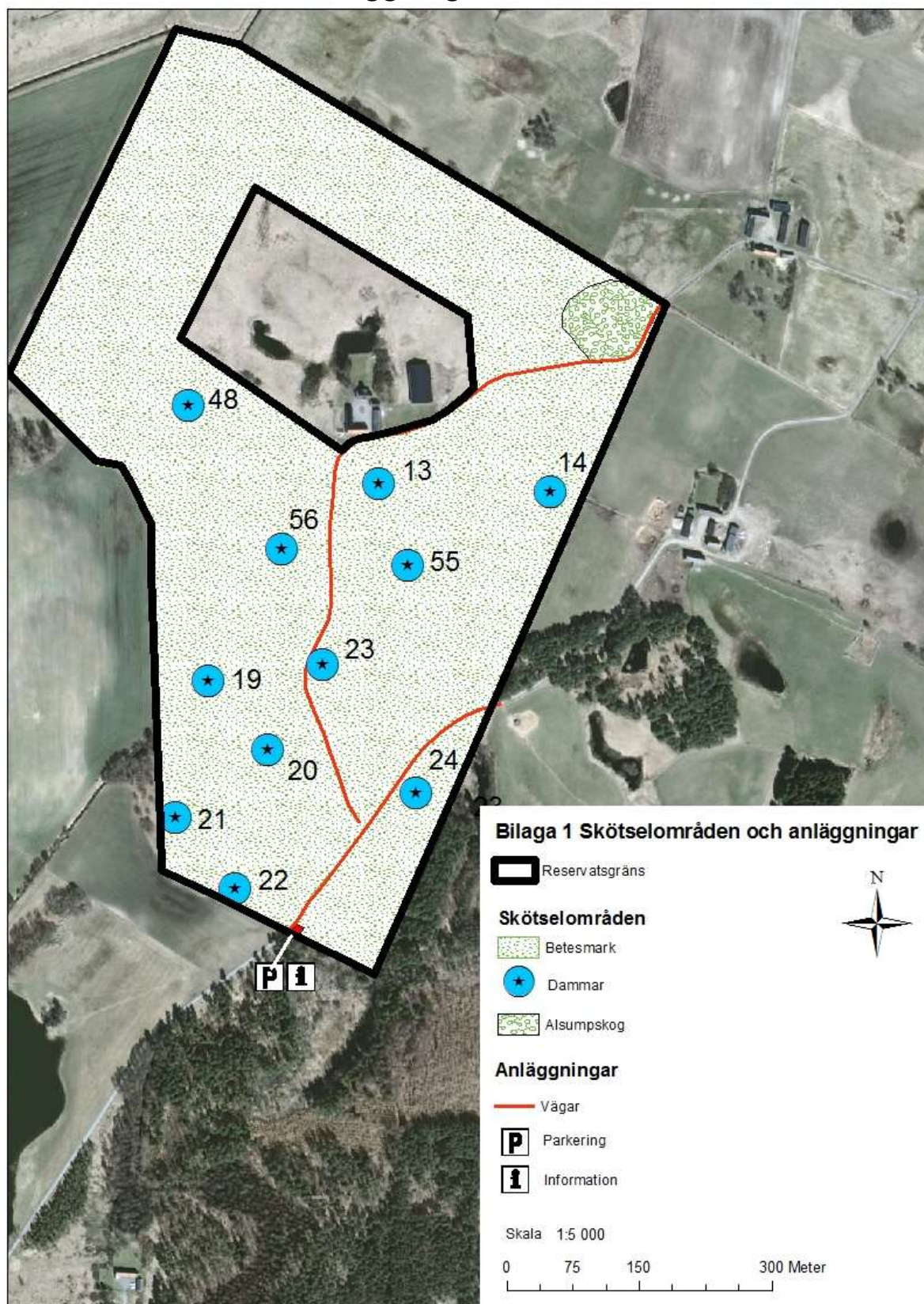
Rune Gerell, Naturskyddsföreningen

Karin Gerell, Inventerare för kommunens naturvårdsprogram

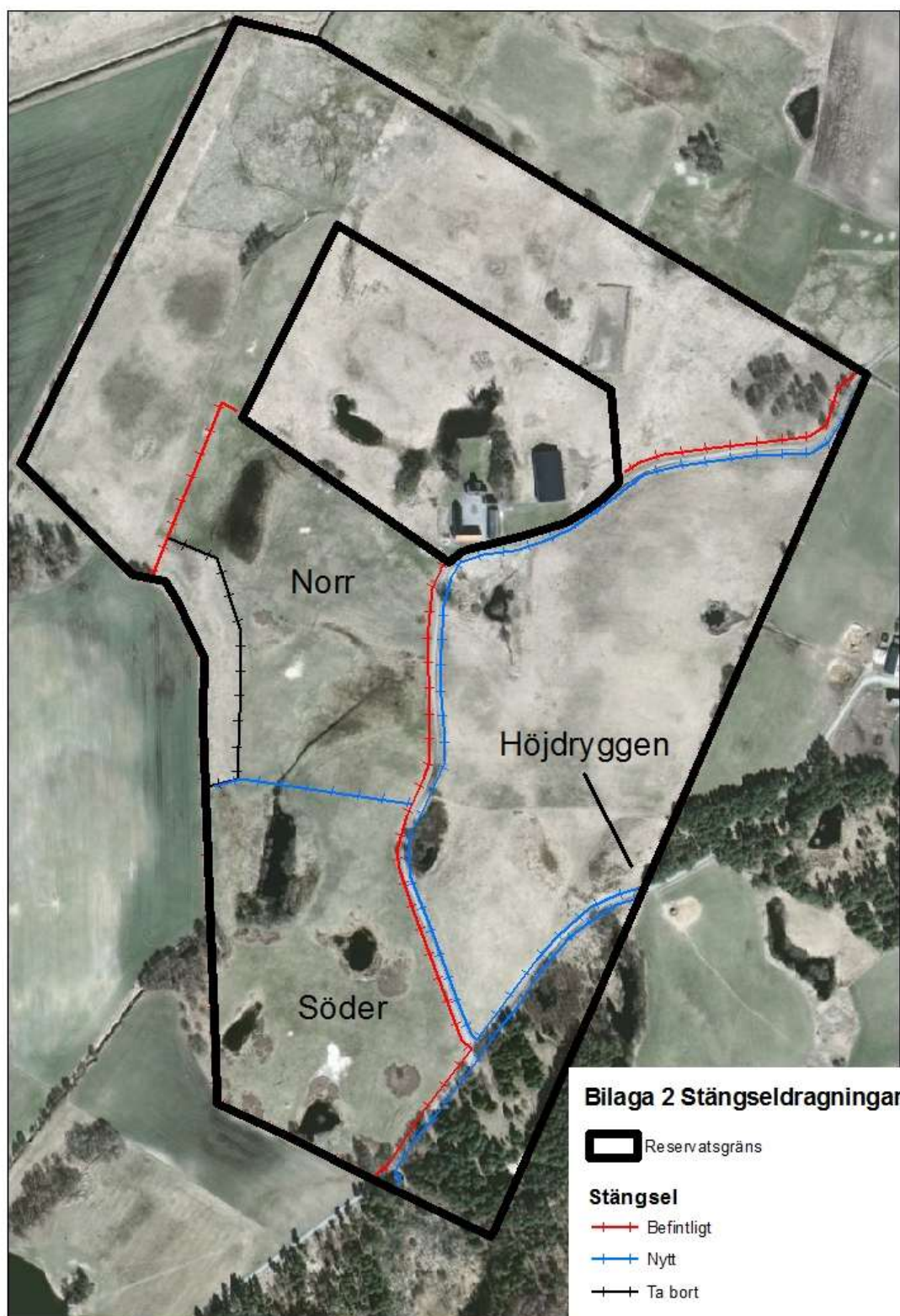
Per Nyström, Lunds Universitet, Ekoll AB

Marika Stenberg, Ekoll AB

Bilaga 1 Skötselområden och anläggningar



Bilaga 2 Stängseldragningar



Naturreservat Frihult i Sjöbo kommun är tillkommet för att bevara och öka antalet lökrodor i synnerhet och groddjur i allmänhet.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturreservat och upprätta skötselplaner.

Skötselplanen innehåller syftet med reservatet, en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller även information om friluftsliv samt om hur en framtida uppföljning av området är tänkt att ske



Länsstyrelsen
Skåne

Östra Boulevarden 62 A, 291 86 Kristianstad
Kungsgatan 13, 205 15 Malmö
Tel 044/040-25 20 00, Fax 044/040-25 21 10
Epost lansstyrelsen@m.lst.se
www.m.lst.se

www.lansstyrelsen.se/skane